

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	21139 - Gestió i Planificació d'Espais Naturals / 1
Titulació	Grau de Turisme - Quart curs Grau de Geografia - Tercer curs Doble titulació: grau d'Administració d'Empreses i grau de Turisme - Cinquè curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Martín Llobera O'Brien	16:30	18:30	Dijous	01/09/2019	01/09/2020	despatx 45c
<i>Responsable</i>	16:30	18:30	Dimarts	01/09/2019	01/09/2020	despatx 45c
Guillem Xavier Pons Buades	09:00	12:30	Dimecres	02/09/2019	01/09/2020	Despatx 45-C
<i>Responsable</i> guillemx.pons@uib.es	09:00	12:30	Dimarts	02/09/2019	01/09/2020	Despatx 45-C

Contextualització

L'assignatura Gestió i Planificació d'Espais Naturals forma part del Mòdul d'Orientació Professional del Grau de Geografia i és una de les matèries que integren l'itinerari de Medi Ambient.

L'assignatura persegueix de familiaritzar els alumnes amb els diferents instruments, eines i pràctiques en la planificació i la gestió del medi naturals i especialment dels espais naturals protegits, des d'una perspectiva integral que abraça des de la biodiversitat o la importància d'espècies endèmiques, a l'ús públic i els conflictes entre les activitats de lleure-econòmiques i la conservació.

Des del punt de vista professional, aquesta es presenta com una assignatura que ha de donar a l'alumne guies i pautes enfocades al seu futur com a professional. Així doncs, l'assignatura es desenvoluparà posant esment a donar a l'alumnat mecanismes per adquirir els coneixement, habilitats i competències en tant a situacions que es puguin trobar un cop estar inserits dins el paper professional del Geògraf.

Endemés, es duran a terme seminaris específics que treguin a debat el plantejament d'estudis de cas concrets, amb exemples reals que manifestin la necessitat de que els alumnes plantegin, a partir dels coneixements obtinguts i del seu criteri com a futurs geògrafs, mesures enfocades a la gestió dels espais naturals en qüestió.

D'aquesta manera l'assignatura estarà dissenyada per a que l'alumne enriqueixi i aprofundeixi les seves competències pel que fa a presentació de treballs escrits, estratègies i tipus de presentacions orals, pòsters, treball en grup i treballs enfocats a la presentació d'informes tècnics sobre plans de gestió d'espais naturals. Així doncs, els objectius de l'assignatura es concreten en funció de la seva organització en crèdits pràctics i teòrics. En aquest sentit pel que fa als continguts teòrics el que es persegueix és:

* Conèixer el marc normatiu que regula l'activitat dels gestors i la planificació dels espais naturals protegits.

Guia docent

- * Identificar quins són els agents i les tasques de gestió-planificació a l'àmbit de la Unió Europea, l'Estat espanyol i les Illes Balears.
- * Avaluar els continguts i les diferències entre els Plans d'Ordenació dels Recursos Naturals, els Plans Rectors d'Ús i Gestió dels Espais Naturals.
- * Reflexionar sobre el paper de l'home i les seves activitats en el medi natural i la seva conservació.
- * Desenvolupar la reflexió crítica sobre el procés d'aprenentatge.

Des d'una perspectiva pràctica la matèria malda per:

- * Conèixer diferents tècniques de camp i gabinet per a l'elaboració de diagnòstics ambientals.
- * Dissenyar Plans d'Ordenació dels Recursos Naturals.
- * Fomentar el treball en equip i l'anàlisi crítica com a base del desenvolupament de les capacitats de gestió.
- * Adquirir habilitats i competències per el·laborar informes tècnics sobre gestió d'espais naturals.
- * Consolidar habilitats de presentació pública de comunicacions orals i escrites.

Requisits

Recomanables

Tot i no existir cap requisit per a cursar aquesta assignatura, s'aconsella tenir coneixements previs sobre geografia física i la relació entre l'home i el medi natural.

Competències

Específiques

- * CE10: Aplicar conceptes, tècniques i coneixements geogràfics per resoldre problemes, afavorir el desenvolupament, crear riquesa i millorar la qualitat de vida de les persones mitjançant la planificació sectorial pública, l'ordenació del territori, la prevenció dels riscos, la conservació i les polítiques de sostenibilitat i igualtat.
- * CE11: Conèixer i aplicar els conceptes, mètodes i instruments que permeten la gestió responsable dels recursos naturals, la protecció del medi i l'ús sostenible del territori de forma compatible amb la satisfacció responsable de les necessitats creixents de recursos.
- * CE12: Ser capaç d'adquirir coneixement, comprensió i diversitat d'enfocs d'altres disciplines i aplicar-les en context històric i social.

Genèriques

- * CG4: Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions en qualsevol dels camps temàtics de l'àmbit geogràfic a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Guia docent

Bàsiques

* Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Els continguts teòrics s'organitzen en tres apartats temàtics que cobreixen els aspectes normatius, procedimentals i descriptius a l'entorn dels espais naturals. Els continguts pràctics de la matèria s'organitzaran al voltant de les pràctiques de camp, ressenyes del seminaris d'aula i el desenvolupament d'un treball de curs.

Les pràctiques de camp consistiran en la visita a distints espais naturals els quals presentin situacions interessants per relacionar amb els continguts i la temàtica de l'assignatura. Aquestes es completaran amb una memòria de pràctiques.

El treball de curs consistirà en l'elaboració d'un informe tècnic sobre la planificació i la gestió d'un espai natural.

Continguts temàtics

BLOC 1. INTRODUCCIÓ I CONTEXTUALITZACIÓ

01. Antecedents
02. La natura i l'ésser humà: un equilibri necessari entre les necessitats entre ambdós.
03. Aproximació teòrica i conceptes bàsics
04. Per què és necessari planificar i gestionar els espais naturals?

BLOC 2. NORMATIVA REFERENT ALS RECURSOS NATURALS I LA SEVA CONSERVACIÓ

04. Àmbit internacional
05. Àmbit europeu. La Xarxa Natural 2000
06. Àmbit estatal
07. Àmbit autonòmic

BLOC 3. PLANIFICACIÓ I GESTIÓ DEL MEDI NATURAL

08. L'ordenació dels recursos naturals: procediments i alternatives
08. Identificació, planificació i gestió dels espais naturals i els seus recursos
09. Els Plans d'ús i gestió: enfocaments i estratègies
10. L'ús públic. Definició i importància vers a la planificació dels espais naturals
11. La Xarxa d'Espais Naturals de les Illes Balears

Metodologia docent

La temàtica i la idiosincràcia d'aquesta assignatura fa que el seu enfocament sigui pensant molt amb les sortides professionals que els seus estudiants en puguin tenir en un futur. Així és que bona part de les activitats que s'hi

Guia docent

duguin a terme estaran enfocades a fer-se amb aquest objectiu. En termes generals l'adquisició de coneixements i competències a partir d'activitats pràctiques en tindrà un pes significatiu i important.

A nivell de metodologia l'assignatura s'articularà a partir de dos grans blocs:

* Clases teòriques: es duran a terme dins l'aula i consistiran en sessions magistrals en les que els professor exposarà tots els continguts teòrics necessaris per adquirir els coneixements sobre la temàtica de l'assignatura.

* Clases pràctiques: aquestes es duran a terme a partir de tres tipologies diferenciades:

- 1 Seminaris d'aula en grup
- 2 Seminaris d'aula amb persones convidades
- 3 Sortides de camp

A més a més, hi haurà activitats complementàries (no obligatòries) destinades a incrementar el coneixement de l'alumnat.

Finalment, part de la metodologia docent d'aquesta assignatura també passa per un contacte continu entre professorat i alumnes que es desenvoluparà en les hores lectives o bé en tutories personalitzades i/o grupals

En aquesta assignatura pot ser que s'hi computin activitats culturals i formatives que s'organitzin durant el curs acadèmic 2015-16.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Sessions magistrals	Grup gran (G)	Finalitat: plantejament dels continguts teòrics de l'assignatura, orientacions d'estudi i treball. Mètode: sessions expositives per part del professor, debats de grup, i activitats de reflexió i anàlisi	25
Seminaris i tallers	Seminaris d'aula	Grup mitjà (M)	Finalitat: Es duran a terme, dins l'aula, seminaris col·lectius a on es posaran en debat problemàtiques o casos d'estudi reals. L'objectiu d'aquests serà establir dinàmiques de grup reflexives i participatives per incrementar les habilitats d'anàlisi i presa de decisions. Mètode: Exposició per part del professor de casos d'estudi/ problemàtiques reals, i reflexió constructiva a nivell de grup per a trobar solucions des d'un punt de vista de gestió i planificació.	6
Classes pràctiques	Sortides de camp	Grup gran (G)	Finalitat: visita d'espais naturals per tal de conèixer de primera mà la problemàtica dels Espais Naturals i els seus instruments de gestió. Mètode: resolució de problemes, seminari professionals, intervencions expositives	19
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Finalitat: Reflexió crítica sobre l'aprenentatge Mètode: Debats, entrevistes i autoavaluacions	8
Avaluació	Exàmen	Grup petit (P)	S'avaluaran els coneixements teòrics adquirits al llarg del semestre a partir d'una prova escrita. Aquesta es durà a terme el dia 14/01/2016 i el 24/02/2016 (recuperació)	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Guia docent

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Treball de curs	Objectiu: Desenvolupar un informe tècnic sobre la gestió i planificació d'una problemàtica detectada en un espai natural. Contacte amb la problemàtica i els especialistes.	70
Estudi i treball autònom individual	Assistència a seminaris-conferències	Objectiu: conèixer de primera mà el procediment i els continguts de les trobades científiques-tècniques. Contacte amb la problemàtica i els especialistes.	10
Estudi i treball autònom individual o en grup	Lectura d'informes o articles	Objectiu: Identificar els objectius i els mètodes utilitzats en els documents llegits. Mètode: es penjaran documents que puguin ser d'interès envers a la temàtica de l'assignatura, alhora que puguin servir també com a material adicional al desenvolupament de la mateixa.	10

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Pel que fa a les classes teòriques, l'avaluació es farà a partir d'un examen que computarà sobre el 50% de la nota.

El 50% restant s'avaluarà a partir dels criteris exposats a continuació.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Seminaris d'aula

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Finalitat: Es duran a terme, dins l'aula, seminaris col·lectius a on es posaran en debat problemàtiques o casos d'estudi reals. L'objectiu d'aquests serà establir dinàmiques de grup reflexives i participatives per incrementar les habilitats d'anàlisi i presa de decisions. Mètode: Exposició per part del professor de casos

Guia docent

	d'estudi/ problemàtiques reals, i reflexió constructiva a nivell de grup per a trobar solucions des d'un punt de vista de gestió i planificació.
Criteris d'avaluació	S'avaluaran les memòries encomanades després de cada pràctica. Aquestes es lliuran al professor una setmana després de l'activitat. L'extensió dels treballs serà reduïda.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Sortides de camp

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Finalitat: visita d'espais naturals per tal de conèixer de primera mà la problemàtica dels Espais Naturals i els seus instruments de gestió. Mètode: resolució de problemes, seminari professionals, intervencions expositives
Criteris d'avaluació	S'avaluaran les memòries encomanades després de cada pràctica. Aquestes es lliuran al professor una setmana després de l'activitat. L'extensió dels treballs serà reduïda.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Tutories

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Escales d'actituds (recuperable)
Descripció	Finalitat: Reflexió crítica sobre l'aprenentatge Mètode: Debats, entrevistes i autoavaluacions
Criteris d'avaluació	Les tutories no s'avaluaran, sinó que servirán com a suport docent a l'alumne que les requereixi

Percentatge de la qualificació final: 0%

Exàmen

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	S'avaluaran els coneixement teòrics adquirits al llarg del semestre a partir d'una prova escrita. Aquesta es durà a terme el dia 14/01/2016 i el 24/02/2016 (recuperació)

Criteris d'avaluació

Percentatge de la qualificació final: 50%

Treball de curs

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Objectiu: Desenvolupar un informe tècnic sobre la gestió i planificació d'una problemàtica detectada en un espai natural. Contacte amb la problemàtica i els especialistes.
Criteris d'avaluació	S'entregarà a final del semestre

Percentatge de la qualificació final: 30%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Guia docent

L'assignatura no té manuals específics, es recomanen dues monografies de la plataforma Europarc així com es recomana la lectura de tota la normativa estatal i autonòmica que es posarà a disposició a la plataforma Campus Extens.

Bibliografia bàsica

- Belokurov, A., Dudley, N., Krueger, L., Lopoukhine, N., MacKinnon, K., Sandwith, T., Sekhran, N., Stolton, S. 2010. Soluciones naturales : las áreas protegidas ayudando a la gente a enfrentar el cambio climático. WWF International 135 p <https://portals.iucn.org/library/sites/library/files/documents/2009-045-Es.pdf>
- Gallego Bernad, M.S. 2014. La Red Natura en España. SEO BirdLife. Life+ Activa tu auténtica riqueza. Madrid.
- Gómez-Limón, J., Atauri, J.A., Múgica, M., de Lucio, J.V., Puertas, J. 2008. Planificar para gestionar los espacios naturales protegidos. Fundación Interuniversitaria Fernando González. Bernáldez para los Espacios Naturales. Madrid. 120 pp. EUROPARC-España.
- Hernández, J., Gómez-Limón, J. 2005. Manual sobre conceptos de uso público en los espacios naturales protegidos. Fundación Interuniversitaria Fernando González. Bernáldez para los Espacios Naturales. Madrid. 94 pp. EUROPARC-España.
- Íñigo, A., O. Infante, V. López, J. Valls y J.C. Atienza. 2010. Directrices para la redacción de Planes de Gestión de la Red Natura 2000 y medidas especiales a llevar a cabo en las ZEPA. SEO/BirdLife, Madrid.

Bibliografia complementària

- http://activarednatura2000.com/wp-content/uploads/2015/08/SEO-BirdLife_Directrices_PG_RN2000.pdf
- http://activarednatura2000.com/wp-content/uploads/2016/11/Juridisprudencial-SEO_DIFUSIO%CC%81N_INDEX.pdf
- Mata Olmo, R. 2005. Integración de los espacios naturales protegidos en la ordenación del territorio. Ed. Fundación Fernando González Bernáldez. Madrid. 120 páginas. EUROPARC-España. Gómez-Limón, J., Atauri, J.A., Múgica, M., de Lucio, J.V., Puertas, J. 2008. Planificar para gestionar los espacios naturales protegidos. Fundación Interuniversitaria Fernando González. Bernáldez para los Espacios Naturales. Madrid. 120 pp.
- Hernández, J., Gómez-Limón, J. 2005. Manual sobre conceptos de uso público en los espacios naturales protegidos. Fundación Interuniversitaria Fernando González. Bernáldez para los Espacios Naturales. Madrid. 94 pp.
- Mayol, J. 2014. El naixement del GOB. Un record personal. Lleonard Muntaner Palma, 100 pp.